

**ZIMOVANJE SIVOG SOKOLA *FALCO PEREGRINUS*
U OSIJEKU TIJEKOM ZIMA
2014./2015. i 2015./2016. godine**

*Wintering of Peregrine Falcon Falco peregrinus in Osijek during
winters 2014/2015 and 2015/2016*

TIBOR MIKUSKA

Hrvatsko društvo za zaštitu ptica i prirode
Gundulićeva 19a, HR- 31000 Osijek, Hrvatska

Sivi sokol, *Falco peregrinus*, je redovita gnjezdarica primorske i gorske Hrvatske, dok se u vrlo malom broju gnjezdi u peri-Panonskom području od Samobora do Hrvatskog Zagorja (BUDINSKI 2013). U Slavoniji je poznato gniježđenje jednog do dva para na području Dilja (BUDINSKI 2013, ŠETINA N., *usmeno*), dok se u preostalom dijelu Slavonije i Baranje ne gnjezdi već se viđa kao selica ili zimovalica. Zimi znaju boraviti u gradovima pri čemu biraju povišena mjesta – vrhove crkvenih tornjeva, tvorničke dimnjake ili nebodere.

Zimovanje jednog odraslog sivog sokola zabilježeno je tijekom dvije zime – 2014./2015. i 2015./2016. godine u centru Osijeka. Tijekom obje godine ptica se zadržavala na osječkoj konkatedrali Sv. Petra i Pavla u Gornjem Gradu. To je najviša građevina u cijelome gradu i Hrvatskoj izvan Zagreba, s tornjem visokim 94 metra. Tijekom zime 2014./2015. godine sivi sokol je prvi puta zabilježen 25. listopada 2014. te je redovito viđan do 23. veljače 2015. Tijekom ovog perioda viđen je ukupno 38 puta: 6 dana u listopadu, 13 dana u studenom, 8 dana u prosincu, 5 dana u siječnju te 5 dana u veljači. Tijekom zime 2015./2016. godine sivi sokol je prvi puta zabilježen 3. prosinca 2015. te je redovito viđan do 21. veljače 2016. godine. U navedenom periodu promatran je ukupno u 32 navrata: 11 dana u prosincu, 13 dana u siječnju i 8 dana u veljači. Detalji ovih promatranja dostupna su na web portalu Observation.org (<http://observado.org>). Prilikom promatranja, koja su vršena iz sjedišta Hrvatskog društva za zaštitu ptica i prirode, sokol se uvijek odmarao na visinama iznad 70 m. Pretpostavljamo da je redovito odlazio u lov na područje Baranje i duž Drave, jer smo u nekoliko navrata na tlu ispod crkve pronalazili ostatke plijena, npr. malog gnjurca *Tachybaptus ruficollis* ili patke kržulje *Anas crecca*, vrsta koje ne spadaju u tipičnu gradsku faunu ptica. Također smo nalazili ostatke domaćih golubova *Columba livia f. domestica* čija rezidentna populacija samo u okolici crkve broji više od stotinjak jedinki. Nažalost,

konstrukcija katedrale s tri lađe je takva da je većina ostataka plijena vjerojatno ostala na kamenim policama te nije dospjela do tla, što onemogućuje sistematična praćenja ishrane tijekom ovog perioda.

Tijekom jeseni 2016. godine jedna odrasla jedinka sivog sokola je zabilježena 28. rujna, ali nakon toga do sredine listopada više nije viđena te je vjerojatno bilo riječ o primjerku na selidbi. Ovo nije prvi put da je sivi sokol promatran na konkatedrali u Osijeku: zabilježen je između 6. i 19. ožujka 1987. godine te od 27. do 31. siječnja 1992. godine (MIKUSKA 1992).

Literatura

MIKUSKA, J. (1992): Sivi sokol u Osijeku. *Troglodytes* 5:66.

BUDINSKI, I. (2013): Sivi sokol *Falco peregrinus*. str. 191-192 u: TUTIŠ, V., KRALJ, J., RADOVIĆ, D., ČIKOVIĆ, D., BARIŠIĆ, S. (ur.) Crvena knjiga ptica Hrvatske. Ministarstvo zaštite okoliša i prirode i Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb.

SUMMARY

One adult Peregrine Falcon *Falco peregrinus* was observed wintering in Osijek town, eastern Croatia, during winters 2014/2015 and 2015/2016. In 2014 it arrived on 25th October 2014 and stayed until 23rd February 2015. During winter 2015, the bird was for the first time observed on 3rd December, and left the area on 21st February 2016. Peregrine Falcon was wintering on the cathedral, the tallest building in the town, and hunting in Osijek on Feral Pigeons, as well as in the Drava floodplain in Baranya region.